- Title – श्रीमद् भगवद् गीता
- Accession No – Title –
- Accession No –
- Folio No/ Pages – 12, 46 -- 57
- Lines-
- Size
- Substance Paper –
- Script Devaṇagari – देवनागरी
- Language – संस्कृत
- Period –
- Beginning – लोक इमाः प्रजाः । एतां विभूतिं योगं च
- End –
- Colophon-
- Illustrations -
- Source -
- Subject - श्रीमद्भगवद् गीता
- Revisor -
- Author - अज्ञात व्यास

1. Remarks- अपूर्ण

उपासना

46-57

लोक इमाः प्रजाः ॥ ६ ॥ एतां विभूतिं योगं च मम यो वेत्ति तत्त्वतः ॥ सोविकंपेन
योगेन युज्यते नात्र संशयः ॥ ७ ॥ अहं सर्वस्य प्रभवो मत्तः सर्वं प्रवर्त्तते ॥ इति
मत्वा भजंते मां बुधा भावसमन्विताः ॥ ८ ॥ मच्चित्ता मद्गतप्राणा बोधयंतः पर
स्परं ॥ कथयंतश्च मां नित्यं तुष्यंति च रमंति च ॥ ९ ॥ तेषां सततयुक्तानां भज
तां प्रीतिपूर्वकं ॥ ददामि बुद्धियोगं तं येन मामुपयांति ते ॥ १० ॥ तेषामेवानुकंपा
र्थमहमज्ञानजं तमः ॥ नाशयाम्यात्मभावस्थो ज्ञानदीपेन भास्वता ॥ ११

अर्जुन उवाच ॥ परंब्रह्मपरंधामपवित्रंपरमंभवान् ॥ पुरुषंशाश्वतंदिव्यमा
दिदेवमजंविभुं ॥१२॥ आहुस्त्वामृषयःसर्वेदेवर्षिर्नारदस्तथा ॥ असितोदेवलो
व्यासःस्वयंचैवब्रवीषिमे ॥१३॥ सर्वमेतदृतंमन्येयन्मांवदसिकेशव ॥ नहि
तेभगवन्व्यक्तिंविदुर्देवानदानवाः ॥१४॥ स्वयमेवात्मनात्मानंवेत्थत्वंपुरु
षोत्तम ॥ भूतभावनभूतेशदेवदेवजगत्पते ॥१५॥ वक्तुमर्हस्यशेषेणदिव्या
ह्यात्मविभूतयः ॥ याभिर्विभूतिभिर्लोकानिमांस्त्वंव्याप्यतिष्ठसि ॥१६॥

कथं विद्यामहं योगिंस्त्वां सदा परिचिंतयन्॥ केषु केषु च भावेषु चिंत्यो
सि भगवन्मया॥१७॥ विस्तरेणात्मनो योगं विभूतिं च जनार्दन॥ भूयः कथ
य तृप्तिर्हि शृण्वतो नास्ति मे मृतं॥१८॥ श्रीभगवानुवाच॥ हंत ते कथयि
ष्यामि दिव्या ह्यात्मविभूतयः॥ प्राधान्यतः कुरुश्रेष्ठ नास्त्यंतो विस्तरस्य मे
॥१९॥ अहमात्मा गुडाकेश सर्वभूताशयस्थितः॥ अहमादिश्च मध्यं च भूता
नामंत एव च॥२०॥ आदित्यानामहं विष्णुर्ज्योतिषां रविरंशुमान्॥ मरी

चिर्मरुतामस्मिनक्षत्राणामहंशशी ॥२१॥ वेदानांसामवेदोस्मिदेवानाम
स्मिवासवः ॥ इंद्रियाणांमनश्चास्मिभूतानामस्मिचेतना ॥२२॥ रुद्राणांशं
करश्चास्मिवित्तेशोयक्षरक्षसां ॥ वसूनांपावकश्चास्मिमेरुःशिखरिणामहं
पुरोधसांचमुख्यंमांविद्धिपार्थबृहस्पतिं ॥ सेनानीनामहंस्कंदःसरसाम
स्मिसागरः ॥२४॥ महर्षीणांभृगुरहंगिरामस्म्येकमक्षरं ॥ यज्ञानांजपयज्ञो
स्मिस्थावराणांहिमालयः ॥२५॥ अश्वत्थःसर्ववृक्षाणांदेवर्षीणांचना

5

रदः ॥ गंधर्वाणां चित्ररथः सिद्धानां कपिलो मुनिः ॥२६॥ उच्चैःश्रवसमश्वा
नां विद्धि माममृतोद्भवं ॥ ऐरावतं गजेंद्राणां नराणां च नराधिपं ॥२७॥ आयु
धानामहं वज्रं धेनूनामस्मि कामधुक् ॥ प्रजनश्चास्मि कंदर्पः सर्पाणाम
स्मि वासुकिः ॥२८॥ अनंतश्चास्मि नागानां वरुणो यादसामहं ॥ पितॄणाम
र्यमा चास्मि यमः संयमतामहं ॥२९॥ प्रह्लादश्चास्मि दैत्यानां कालः कल
यतामहं ॥ मृगाणां च मृगेंद्रोहं वैनतेयश्च पक्षिणां ॥३०॥ पवनः पवता

गी॰

6

मस्मि रामः शस्त्रभृतामहं ॥ झषाणां मकरश्चास्मि स्रोतसामस्मि जाह्नवी ॥
३१ ॥ सर्गाणामादिरंतश्च मध्यं चैवाहमर्जुन ॥ अध्यात्मविद्या विद्यानां वादः
प्रवदतामहं ॥ ३२ ॥ अक्षराणामकारोस्मि द्वंद्वः सामासिकस्य च ॥ अहमेवा
क्षयः कालो धाताहं विश्वतोमुखः ॥ ३३ ॥ मृत्युः सर्वहरश्चाहमुद्भवश्च भवि
ष्यतां ॥ कीर्तिः श्रीर्वाक्च नारीणां स्मृतिर्मेधा धृतिः क्षमा ॥ ३४ ॥ बृहत्साम त
था साम्नां गायत्री छंदसामहं ॥ मासानां मार्गशीर्षोहमृतूनां कुसुमाकरः

२५॥ द्यूतंछलयतामस्मितेजस्तेजस्विनामहं॥ जयोस्मिव्यवसायोस्मिसत्त्वं
सत्त्ववतामहं॥२६॥ वृष्णीनांवासुदेवोस्मिपांडवानांधनंजयः॥ मुनीनाम
प्यहंव्यासः कवीनामुशनाकविः॥२७॥ दंडोदमयतामस्मिनीतिरस्मिजि
गीषतां॥ मौनंचैवास्मिगुह्यानांज्ञानंज्ञानवतामहं॥२८॥ यच्चापिसर्वभूतानां
बीजंतदहमर्जुन॥ नतदस्तिविनायत्स्यान्मयाभूतंचराचरं॥२९॥ नांतो
स्तिममदिव्यानांविभूतीनांपरंतप॥ एषतूद्देशतःप्रोक्तोविभूतेर्विस्तरोम

भ॰गी॰
४९

स॥४०॥ यद्यद्विभूतिमत्सत्वंश्रीमदूर्जितमेववा॥तत्तदेवावगछत्वंममते
जोंशसंभवं॥४१॥ अथवाबहुनैतेनकिंज्ञातेनतवार्जुन॥विष्टभ्याहमिदं
कृत्स्नमेकांशेनस्थितोजगत्॥४२॥इतिश्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सुब्रह्
मविद्यायांयोगशास्त्रेश्रीकृष्णार्जुनसंवादेविभूतियोगोनामदशमोध्या
यः॥१०॥अर्जुनउवाच॥मदनुग्रहायपरमंगुह्यमध्यात्मसंज्ञितं॥यत्वयो
क्तंवचस्तेनमोहोयंविगतोमम॥१॥भवाप्ययौहिभूतानांश्रुतौविस्तरशो

मया ॥ त्वत्तः कमलपत्राक्ष माहात्म्यमपि चाव्ययं ॥ एवमेतद्यथात्थ त्वमात्मा-
नं परमेश्वर ॥ द्रष्टुमिच्छामि ते रूपमैश्वरं पुरुषोत्तम ॥ ३ ॥ मन्यसे यदि तच्छक्यं
मया द्रष्टुमिति प्रभो ॥ योगेश्वर ततो मे त्वं दर्शयात्मानमव्ययं ॥ ४ ॥ श्रीभग-
वानुवाच ॥ पश्य मे पार्थ रूपाणि शतशोथ सहस्रशः ॥ नानाविधानि दिव्यानि
नानावर्णाकृतीनि च ॥ ५ ॥ पश्यादित्यान्वसून्रुद्रानश्विनौ मरुतस्तथा ॥ ब-
हून्यदृष्टपूर्वाणि पश्याश्चर्याणि भारत ॥ ६ ॥ इहैकस्थं जगत्कृत्स्नं पश्याद्य स-
चराचरं ॥ मम देहे गुडाकेश यच्चान्यद्द्रष्टुमिच्छसि ॥ ७ ॥ न तु मां शक्यसे द्रष्टु-

दिव्यमाल्यांबरधरं दिव्यगंधानुलेपनं सर्वाश्चर्यमयं देवमनंतं विश्वतोमुखं ॥११॥

गी॰
१०

मनेनैव स्वचक्षुषा ॥ दिव्यं ददामि ते चक्षुः पश्य मे योगमैश्वरं ॥८॥ संजय उवा
च ॥ एवमुक्त्वा ततो राजन्महायोगेश्वरो हरिः ॥ दर्शयामास पार्थाय परमं रू
पमैश्वरं ॥९॥ अनेकवक्त्रनयनमनेकाद्भुतदर्शनं ॥ अनेकदिव्याभरणं दिव्या
नेकोद्यतायुधं ॥१०॥ दिवि सूर्यसहस्रस्य भवेद्युगपदुत्थिता ॥ यदि भाः सदृशी
सा स्याद्भासस्तस्य महात्मनः ॥१२॥ तत्रैकस्थं जगत्कृत्स्नं प्रविभक्तमनेकधा
अपश्यद्देवदेवस्य शरीरे पांडवस्तदा ॥१३॥ ततः स विस्मयाविष्टो हृष्टरोमा ध
नंजयः ॥ प्रणम्य शिरसा देवं कृतांजलिरभाषत ॥१४॥ अर्जुन उवाच ॥ प

श्रीः
१०

श्यामि देवांस्तव देव देहे सर्वांस्तथा भूतविशेषसंघान्॥ ब्रह्माणमीशं कमला
सनस्थमृषींश्च सर्वानुरगांश्च दिव्यान्॥१५॥ अनेकबाहूदरवक्त्रनेत्रं पश्यामि त्वां
सर्वतोनंतरूपं॥ नांतं न मध्यं न पुनस्तवादिं पश्यामि विश्वेश्वर विश्वरूपं॥१६॥
किरीटिनं गदिनं चक्रिणं च तेजोराशिं सर्वतो दीप्तिमंतं॥ पश्यामि त्वां दुर्निरीक्ष्यं
समंताद्दीप्तानलार्कद्युतिमप्रमेयं॥१७॥ त्वमक्षरं परमं वेदितव्यं त्वमस्य विश्व
स्य परं निधानं॥ त्वमव्ययः शाश्वतधर्मगोप्ता सनातनस्त्वं पुरुषो मतो मे॥१८
अनादिमध्यांतमनंतवीर्यमनंतबाहुं शशिसूर्यनेत्रं॥ पश्यामि त्वां दीप्तहुता

शवक्त्रं स्वतेजसा विश्वमिदं तपंतं ॥१९॥ द्यावापृथिव्योरिदमंतरं हि व्याप्तं त्व
यैकेन दिशश्च सर्वाः ॥ दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुग्रं तवेदं लोकत्रयं प्रव्यथितं महात्मन् ॥२०॥
अमी हि त्वां सुरसंघा विशंति केचिद्भीताः प्रांजलयो गृणंति ॥ स्वस्तीत्युक्त्वा म
हर्षिसिद्धसंघाः स्तुवंति त्वां स्तुतिभिः पुष्कलाभिः ॥२१॥ रुद्रादित्या वसवो ये च सा
ध्या विश्वेश्विनौ मरुतश्चोष्मपाश्च ॥ गंधर्वयक्षासुरसिद्धसंघा वीक्षंते त्वां वि
स्मिताश्चैव सर्वे ॥२२॥ रूपं महत्ते बहुवक्त्रनेत्रं महाबाहो बहुबाहूरुपादं ॥ ब
हूदरं बहुदंष्ट्राकरालं दृष्ट्वा लोकाः प्रव्यथितास्तथाहं ॥२३॥ नभःस्पृशं दीप्त

मनेकवर्णं व्यात्ताननं दीप्तविशालनेत्रं ॥ दृष्ट्वा हि त्वां प्रव्यथितांतरात्मा धृतिं न विं
दामि शमं च विष्णो ॥२४॥ दंष्ट्राकरालानि च ते मुखानि दृष्ट्वैव कालानलसंनिभा
नि ॥ दिशो न जाने न लभे च शर्म प्रसीद देवेश जगन्निवास ॥२५॥ अमी च त्वां धृत
राष्ट्रस्य पुत्राः सर्वे सहैवावनिपालसंघैः ॥ भीष्मो द्रोणः सूतपुत्रस्तथासौ सहास्म
दीयैरपि योधमुख्यैः ॥२६॥ वक्त्राणि ते त्वरमाणा विशंति दंष्ट्राकरालानि भयान
कानि ॥ केचिद्विलग्ना दशनांतरेषु संदृश्यंते चूर्णितैरुत्तमांगैः ॥२७॥ यथा
नदीनां बहवोंबुवेगाः समुद्रमेवाभिमुखा द्रवंति ॥ तथा तवामी नरलोक

वीरा विशंति वक्राण्यभिविज्वलंति ॥२८॥ यथा प्रदीप्तं ज्वलनं पतंगा विशं
ति नाशाय समृद्धवेगाः ॥ तथैव नाशाय विशंति लोकास्तवापि वक्त्राणि स
मृद्धवेगाः ॥२९॥ लेलिह्यसे ग्रसमानः समंताल्लोकान्समग्रान्वदनैर्ज्वलद्भिः
तेजोभिरापूर्य जगत्समग्रं भासस्तवोग्राः प्रतपंति विष्णो ॥३०॥ आख्याहि मे को भ
वानुग्ररूपो नमोस्तु ते देववर प्रसीद ॥ विज्ञातुमिच्छामि भवंतमाद्यं न हि प्रजा
नामि तव प्रवृत्तिं ॥३१॥ श्रीभगवानुवाच ॥ कालोस्मि लोकक्षयकृत्प्रवृद्धो लोका
न्समाहर्तुमिह प्रवृत्तः ॥ ऋतेपि त्वां न भविष्यंति सर्वे येवस्थिताः प्रत्यनीके

५२

सत्कृतोसि विहारशय्यासनभोजनेषु ॥ एकोथवाप्यच्युत तत्समक्षं तत्क्षामये त्वा
महमप्रमेयं ॥ ४२ ॥ पितासि लोकस्य चराचरस्य त्वमस्य पूज्यस्य गुरुर्गरीयान्
न त्वत्समोस्त्यभ्यधिकः कुतोन्यो लोकत्रयेप्यप्रतिमप्रभावः ॥ ४३ ॥ तस्मात्प्रण
म्य प्रणिधाय कायं प्रसादये त्वामहमीशमीड्यं ॥ पितेव पुत्रस्य सखेव सख्युः प्रि
यः प्रियायार्हसि देव सोढुं ॥ ४४ ॥ अदृष्टपूर्वं हृषितोस्मि दृष्ट्वा भयेन च प्रव्यथितं म
नो मे ॥ तदेव मे दर्शय देव रूपं प्रसीद देवेश जगन्निवास ॥ ४५ ॥ किरीटिनं गदिनं च
क्रहस्तमिच्छामि त्वां द्रष्टुमहं तथैव ॥ तेनैव रूपेण चतुर्भुजेन सहस्रबाहो भव

विश्वमूर्ते ॥४६॥ श्रीभगवानुवाच ॥ मया प्रसन्नेन तवार्जुनेदं रूपं परं दर्शितमा
त्मयोगात् ॥ तेजोमयं विश्वमनंतमाद्यं यन्मे त्वदन्येन न दृष्टपूर्वं ॥४७॥ न वेदय
ज्ञाध्ययनैर्न दानैर्न च क्रियाभिर्न तपोभिरुग्रैः ॥ एवंरूपः शक्य अहं नृलोके द्रष्टुं
त्वदन्येन कुरुप्रवीर ॥४८॥ मा ते व्यथा मा च विमूढभावो दृष्ट्वा रूपं घोरमीदृङ्ममे
दं ॥ व्यपेतभीः प्रीतमनाः पुनस्त्वं तदेव मे रूपमिदं प्रपश्य ॥४९॥ संजय उवा
च ॥ इत्यर्जुनं वासुदेवस्तथोक्त्वा स्वकं रूपं दर्शयामास भूयः ॥ आश्वासयामा
स च भीतमेनं भूत्वा पुनः सौम्यवपुर्महात्मा ॥५०॥ अर्जुन उवाच ॥ दृष्ट्वेमं मा

नुषं रूपं तव सौम्यं जनार्दन ॥ इदानीमस्मि संवृत्तः सचेताः प्रकृतिं गतः ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ सुदुर्दर्शमिदं रूपं दृष्टवानसि यन्मम ॥ देवा अप्यस्य रूपस्य नित्यं दर्शनकांक्षिणः ॥ ५२ ॥ नाहं वेदैर्न तपसा न दानेन न चेज्यया ॥ शक्य एवंविधो द्रष्टुं दृष्टवानसि मां यथा ॥ ५३ ॥ भक्त्या त्वनन्यया शक्य अहमेवंविधोऽर्जुन ॥ ज्ञातुं द्रष्टुं च तत्त्वेन प्रवेष्टुं च परंतप ॥ ५४ ॥ मत्कर्मकृन्मत्परमो मद्भक्तः संगवर्जितः ॥ निर्वैरः सर्वभूतेषु यः स मामेति पांडव ॥ ५५ ॥ इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे विश्वरूपदर्शनं नामैकादशो

भ.गी.
१८

ध्याय ॥ ११ ॥ अर्जुन उवाच ॥ एवं सततयुक्ता ये भक्तास्त्वां पर्युपासते ॥ ये चा-
प्यक्षरमव्यक्तं तेषां के योगवित्तमाः ॥ १ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ मय्यावेश्य मनो
ये मां नित्ययुक्ता उपासते ॥ श्रद्धया परयोपेतास्ते मे युक्ततमा मताः ॥ २ ॥ ये त्व-
क्षरमनिर्देश्यमव्यक्तं पर्युपासते ॥ सर्वत्रगमचिंत्यं च कूटस्थमचलं ध्रुवं ॥ ३ ॥ सं-
नियम्येंद्रियग्रामं सर्वत्र समबुद्धयः ॥ ते प्राप्नुवंति मामेव सर्वभूतहिते रताः
४ ॥ क्लेशोधिकतरस्तेषामव्यक्तासक्तचेतसां ॥ अव्यक्ता हि गतिर्दुःखं देहवद्भि-
रवाप्यते ॥ ५ ॥ ये तु सर्वाणि कर्माणि मयि संन्यस्य मत्पराः ॥ अनन्येनैव यो-

18

गेन मां ध्यायंत उपासते ॥६॥ तेषामहं समुद्धर्त्ता मृत्युसंसारसागरात् ॥ भवामि
न चिरात्पार्थ मय्यावेशितचेतसां ॥७॥ मय्येव मन आधत्स्व मयि बुद्धिं निवेशय
निवसिष्यसि मय्येव अत ऊर्ध्वं न संशयः ॥८॥ अथ चित्तं समाधातुं न शक्नोषि म
यि स्थिरं ॥ अभ्यासयोगेन ततो मामिच्छाप्तुं धनंजय ॥९॥ अभ्यासेप्यसमर्थोसि
मत्कर्मपरमो भव ॥ मदर्थमपि कर्माणि कुर्वन्सिद्धिमवाप्स्यसि ॥१०॥ अथैतदप्य
शक्तोसि कर्तुं मद्योगमाश्रितः ॥ सर्वकर्मफलत्यागं ततः कुरु यतात्मवान् ॥११॥
श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्ध्यानं विशिष्यते ॥ ध्यानात्कर्मफलत्यागस्त्या

गात्क्रांतिरनंतरं ॥१२॥ अद्वेष्टा सर्वभूतानां मैत्रः करुण एव च ॥ निर्ममो निरहं-
कारः समदुःखसुखः क्षमी ॥१३॥ संतुष्टः सततं योगी यतात्मा दृढनिश्चयः ॥ म-
य्यर्पितमनोबुद्धिर्यो मद्भक्तः स मे प्रियः ॥१४॥ यस्मान्नोद्विजते लोको लोकान्नो-
द्विजते च यः ॥ हर्षामर्षभयोद्वेगैर्मुक्तो यः स च मे प्रियः ॥१५॥ अनपेक्षः शुचिर्द-
क्ष उदासीनो गतव्यथः ॥ सर्वारंभपरित्यागी यो मद्भक्तः स मे प्रियः ॥१६॥ यो न
हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न कांक्षति ॥ शुभाशुभपरित्यागी भक्तिमान्यः स मे
प्रियः ॥१७॥ समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः ॥ शीतोष्णसुखदुःखेषु

समः संगविवर्जितः ॥१८॥ तुल्यनिंदास्तुतिर्मौनी संतुष्टो येन केनचित अ
निकेतः स्थिरमतिर्भक्तिमान्मे प्रियो नरः ॥१९॥ ये तु धर्मामृतमिदं यथो
क्तं पर्युपासते श्रद्दधाना मत्परमा भक्तास्तेतीव मे प्रियाः ॥२०॥ इति श्रीमद्भ
वद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे भक्तियोगो
नामद्वादशोध्यायः ॥१२॥ अर्जुन उवाच ॥ प्रकृतिं पुरुषं चैव क्षेत्रं क्षेत्रज्ञमेव च
एतद्वेदितुमिच्छामि ज्ञानं ज्ञेयं च केशव ॥१॥ श्रीभगवानुवाच ॥ इदं शरीरं
कौंतेय क्षेत्रमित्यभिधीयते एतद्यो वेत्ति तं प्राहुः क्षेत्रज्ञमिति तद्विदः ॥२

भगी०
१३

क्षेत्रज्ञं चापि मां विद्धि सर्वक्षेत्रेषु भारत॥ क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानं यत्तज्ज्ञानं मतं म
म॥३॥ तत्क्षेत्रं यच्च यादृक्च यद्विकारि यतश्च यत्॥ स च यो यत्प्रभावश्च तत्स
मासेन मे शृणु॥४॥ ऋषिभिर्बहुधा गीतं छंदोभिर्विविधैः पृथक्॥ ब्रह्मसूत्रपदै
श्चैव हेतुमद्भिर्विनिश्चितैः॥५॥ महाभूतान्यहंकारो बुद्धिरव्यक्तमेव च॥ इंद्रि
याणि दशैकं च पंच चेंद्रियगोचराः॥६॥ इच्छा द्वेषः सुखं दुःखं संघातश्चेत
नाधृतिः॥ एतत्क्षेत्रं समासेन सविकारमुदाहृतं॥७॥ अमानित्वमदंभित्वम
हिंसा क्षांतिरार्जवं॥ आचार्योपासनं शौचं स्थैर्यमात्मविनिग्रहः॥८॥ इंद्रि

संवादे पुरुषोत्तमयोगोनाम पंचदशोध्यायः ॥१५॥ श्रीभगवानुवाच ॥ अभयं
सत्वसंशुद्धिर्ज्ञानयोगव्यवस्थितिः ॥ दानंदमश्च यज्ञश्च स्वाध्यायस्तप आर्जवं
॥१॥ अहिंसासत्यमक्रोधस्त्यागः शांतिरपैशुनं ॥ दयाभूतेष्वलोलुत्वं मार्दवं ह्री
रचापलं ॥२॥ तेजः क्षमा धृतिः शौचमद्रोहोनातिमानिता ॥ भवंति संपदं दैवी
मभिजातस्य भारत ॥३॥ दंभोदर्पोभिमानश्च क्रोधः पारुष्यमेव च ॥ अज्ञानं चा
भिजातस्य पार्थ संपदमासुरीं ॥४॥ दैवी संपद्विमोक्षाय निबंधायासुरी मता
माशुचः संपदं दैवीमभिजातोसि पांडव ॥५॥ द्वौ भूतसर्गौ लोकेस्मिन् दैव आ

23

75

गी·
२५

सुर एव च ॥ दैवो विस्तरशः प्रोक्त आसुरं पार्थ मे शृणु ॥ ६ ॥ प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च
जना न विदुरासुराः ॥ न शौचं नापि चाचारो न सत्यं तेषु विद्यते ॥ ७ ॥ असत्य
मप्रतिष्ठं ते जगदाहुरनीश्वरं ॥ अपरस्परसंभूतं किमन्यत्कामहैतुकं ॥ ८
एतां दृष्टिमवष्टभ्य नष्टात्मानोल्पबुद्धयः ॥ प्रभवंत्युग्रकर्माणः क्षयाय
जगतोहिताः ॥ ९ ॥ काममाश्रित्य दुष्पूरं दंभमानमदान्विताः ॥ मोहाद्गृही
त्वासद्ग्राहान्प्रवर्त्तंतेशुचिव्रताः ॥ १० ॥ चिंतामपरिमेयां च प्रलयांतामुपा
श्रिताः ॥ कामोपभोगपरमा एतावदिति निश्चिताः ॥ ११ ॥ आशापाशशतैः

२५